

۱۳۶- همه موارد از رخدادهای عمده برای زبان فارسی در سده سوم تا میانه سده پنجم است؛ به جز:

- ۱) گرایش شاهان در جلب عالمان و ادیبان به دربار
- ۲) در آمیختن زبان فارسی با مفردات و ترکیبات زبان عربی
- ۳) آمیختگی با واژه‌ها، نام‌ها و لقب‌های غیر رایج در عصر غزنوی و سلجوقی
- ۴) گسترش فارسی دری و آمیزش آن با کلمات و لغات نواحی مرکزی و غربی ایران

۱۳۷- «تاریخ‌الرسول و الملوک» نوشته کیست و ترجمه فارسی آن چه نام دارد؟

- ۱) ابوعلی بلعمی، تاریخ بلعمی
- ۲) محمد بن جریر طبری، تاریخ طبری
- ۳) محمد بن جریر طبری، تاریخ بلعمی
- ۴) عده‌ای از علمای ماوراءالنهر، ترجمه تفسیر طبری

۱۳۸- کدام عبارت از ویژگی‌های شعر سبک هندی در قلمرو زبانی است؟

- ۱) کم شدن واژه‌های اصیل فارسی و جایگزین شدن لغات عربی
- ۲) ورود واژگان مربوط به مذاهب مختلف در شعر و ادب
- ۳) بازگردانی و بازنویسی آثار شعری از مصنوع به ساده
- ۴) تسلط قالب غزل به جای انواع قالب‌های شعری

۱۳۹- کدام عبارات، از نظر تاریخ ادبیات درست است؟

- الف) کلیم کاشانی از شاعران بزرگ قرن دهم به خالق المعانی ثانی شهرت یافت.
 - ب) بهزاد در دوره شاه عباس و رضا عباسی در دوره شاه اسماعیل از مفاخر هنرند.
 - ج) مکتب وقوع در قرن دهم نتیجه چاره‌اندیشی شاعران برای رهایی از تقلید بود.
 - د) در سبک هندی بازسازی اندرزها و تمثیل‌های کهن به شیوه نو در شعر رواج یافت.
- ۱) ب - ج ۲) ج - د ۳) الف - ب ۴) الف - د

۱۴۰- موضوع آثار زیر، به ترتیب در کدام گزینه تماماً درست است؟

«عین‌الحیات، جامع عباسی، عالم آرای صفوی، هفت اقلیم»

- ۱) عرفان، تاریخ، جغرافیا
- ۲) تاریخ، فقه، عرفان، زندگی‌نامه
- ۳) زندگی‌نامه، فقه، تاریخ، جغرافیا
- ۴) عرفان، فقه، تاریخ، زندگی‌نامه

۱۴۱- کدام عبارت، از لحاظ تاریخ ادبیات کاملاً درست است؟

- ۱) در دهه نخست انقلاب اسلامی گرایش به پیچیده‌نویسی در داستان رواج یافت.
- ۲) از اواخر دهه ۵۰ تا اواخر دهه ۶۰، گرایش به داستان‌های کوتاه بیش از زمان بود.
- ۳) باستان‌گرایی و علاقه به استفاده از واژگان کهن در زبان شعر انقلاب اسلامی کاملاً محسوس است.
- ۴) تفکر انسان‌گرایانه (اومانیزم) در دوران قبل و بعد از انقلاب اسلامی به شکل چشمگیری وجود داشت.

۱۴۲- با توجه به نثر دوره انقلاب اسلامی، آثار نویسندگان دهه شصت، در کدام گزینه تماماً درست است؟

- ۱) مدار صفر درجه، زمین سوخته، آینه‌های دردبار
- ۲) زمستان ۶۲، داستان باستان، جای پای خون
- ۳) ملاقات در شب آفتابی، دلاویزتر از سبزه، داستان باستان
- ۴) مدیر مدرسه، روزگار سپری شده مردم سالخورده، کشتی پهلو گرفته

۱۴۳- کدام بیت، فاقد «تشبیه» است؟

- ۱) ماه از شرم عذار تو حصاری شده است
 - ۲) غافل از خال و خط و زلف و دهان تو شده است
 - ۳) شور مرغان چمن حوصله سوز است امروز
 - ۴) تا قیامت گرهش باز نگردد چون خال
- این نه هاله است که بر گرد قمر گردیده است
ساده لوحی که به خورشید تو را سنجیده است
گل بی‌درد به روی که دگر خندیده است؟
هر که را فکر سر زلف به هم پیچیده است

۱۴۴- تعداد جناس در کدام بیت، بیشتر است؟

- (۱) چشمه چشم من از سرو قدت یافته آب
 (۲) تا جان بود از مهر رخس برنکم دل
 (۳) دل به دست یار و غم در دل بماند
 (۴) من با غم دل ساخته و سوخته در تب

۱۴۵- آرایه‌های بیت زیر، کدام است؟

- «تا با کمان ابرو بنشست در کمینم»
 (۱) استعاره، مجاز، تلمیح، ایهام
 (۲) تشبیه، جناس، کنایه، ایهام
 (۳) استعاره، اغراق، جناس، پارادوکس
 (۴) جناس، تشبیه، ایهام تناسب، مجاز

۱۴۶- بیت زیر، «فاقد» کدام آرایه‌های ادبی است؟

- «به خون لعل فرو رفت کوه سنگین دل»
 (۱) تشبیه، کنایه
 (۲) مجاز، جناس
 (۳) اغراق، تشخیص
 (۴) تلمیح، حسن تعلیل

۱۴۷- آرایه‌های مقابل همه ابیات کاملاً درست است؛ به جز:

- (۱) گر تو زنی تیغ هلاکم به فرق
 (۲) از گوشه بامت سر پرواز ندارم
 (۳) یعقوب چو چشمش به تو زیبا پسر افتد
 (۴) زان زلف و رخ شام و سحر در کفر و دین بردم به سر

۱۴۸- آرایه‌های مقابل همه ابیات کاملاً درست است؛ به جز:

- (۱) ای رقیب ار نگشایی در دلیند به رویم
 (۲) نه من انگشت نمایم به هواداری رویت
 (۳) گر تو خواهی که یکی را سخن تلخ بگوئی
 (۴) در اندیشه بیستم قلم وهم شکستم

۱۴۹- ترتیب آرایه‌های «جناس، تشبیه، حسن تعلیل و پارادوکس» در کدام ابیات است؟

- الف) ز رشک قامت او ناله خاست از دل سرو
 ب) کشتی عقل فکندیدم به دریای شراب
 ج) شادی امروز دل از غم رویش رسید
 د) بیگانه رحمت آورد بر زحمت دل ما
 (۱) ب، الف، ج، د
 (۲) ب، د، الف، ج
 (۳) د، ب، الف، ج
 (۴) د، ب، ج، الف

۱۵۰- ترتیب قرار گرفتن ابیات با توجه به آرایه‌های: «ایهام تناسب، حسن تعلیل، استعاره و حس آمیزی». در کدام گزینه درست است؟

- الف) بام آن کعبه مقصود بلند است ای کاش
 ب) از آن از اشک خالی نیست چشمم
 ج) چو سرو، میل چمن کن که صبحدم در باغ
 د) هشیار سری کز می سودای تو مست است
 (۱) ج، الف، ب، د
 (۲) ج، ب، د، الف
 (۳) د، الف، ب، ج
 (۴) د، ب، الف، ج

رشته جان من از شمع رخت یافته تاب
 گر میر نه‌د بندم و گر پیر دهد پند
 خارم اندر پای و پا در گل بماند
 و او از دم دود من دلسوخته در تاب

در خون خویش بنشانند از تیر دل نشینم»

چو در محبت شیرین هلاک شد فرهاد»

فرق من و خاک کف پای تو (جناس تام، تشبیه)
 ای کاش که مرغ دل‌م از بال و پر افتد (تشبیه، مجاز)
 اول نظرش یوسف مصر از نظر افتد (اغراق، کنایه)
 ز نار بندی را نگر تسبیح‌خوانی را ببین (لف و نشر، تضاد)

این قدر باز نمایی که دعا گفت فلانت (ایهام تناسب، حسن تعلیل)
 که تو انگشت نمایی و خلائق نگرانت (ایهام، کنایه)
 سخن تلخ نباشد چو برآید به دهانت (اغراق، حس آمیزی)
 که تو زیباتر از آنی که کنم وصف و بیانت (لف و نشر، استعاره)

ز شرم عارض او هاله بست بر رخ ماه
 تا بینیم چه از آب برون می‌آید
 دیده امید من در ره فردای اوست
 کی آنقدر تطاول با آشنا توان کرد

عشق می‌داد مرا بال و پری بهتر از این
 که پندارم شراب لاله رنگ است
 سماع بلبل شیرین کلام خواهد بود
 آباد دلی کز غم دلدار خراب است

۱۵۱- در همهٔ ابیات قافیه درست است؛ به جز:

- ۱) خویش‌تن را عارف و واله کنی
- ۲) ناگه‌بان تمثال گِـرگ هِـشـتـه‌ای
- ۳) گفت یک گوشه است آن باغبان
- ۴) گر میسر کردن حق ره بُدی

۱۵۲- در کدام بیت، قافیه «غلط» است؟

- ۱) پس این پیر از آن طفل نادان ترست
- ۲) مرا چون خلیل آتشی در دل است
- ۳) سر از کوی صورت به معنی کشید
- ۴) به نزدیک من شیرو راهزن

۱۵۳- در همهٔ ابیات تغییر مصوت بلند به کوتاه وجود دارد؛ به جز:

- ۱) تاتار هجر کرد سیاهی و عنبری
- ۲) اندر دلم ز غمزهٔ غمّاز فتنه‌هاست
- ۳) ساقی و سردهی ز لب یارم آرزوست
- ۴) تا سوی گلشن طرب آیم خراب و مست

۱۵۴- بیت زیر، فاقد کدام اختیارات شاعری است؟

- «طهارت ار نه به خون جگر کند عاشق»
- ۱) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه، قلب
 - ۳) حذف همزه، بلند بودن هجای پایان مصراع

۱۵۵- وزن بیت زیر، کدام است؟

- «کنون که کشتی ما در میان موج فساد»
- ۱) مفاعِلن فاعلاتن مفاعِلن فَعْلَن
 - ۳) مفاعِلن فعلاّت مفاعِلن فعْلَن

۱۵۶- وزن واژه شعر زیر، کدام است؟

- «به چه خواهی بردن / در شبی این همه تاریک پناه»
- ۱) فعلاّتن فعْلَن - فعلاّتن فعلاّتن فعلاّتن
 - ۳) فعلاّتن فعْلَن - فعلاّتن فعلاّتن فَعْلَن

۱۵۷- کدام ابیات، دارای وزن (دوری) شبیه به یکدیگرند؟

- الف) آن روز قیامت را بر پای کند ایزد
 - ب) ای بوستان خوبی خارم ز بی نوایی
 - ج) جور بکن که حاکمان جور کنند بر رهی
 - د) وقتی دل سودایی می‌رفت به بستان‌ها
- ۱) ج - ب ۲) ب - د

۱۵۸- کدام بیت، در وزن «مفعولُ فاعلاّتُ مفاعِلن» سروده شده است؟

- ۱) دزدند خودپرستی و خودکامی
- ۲) بس سقف شد خراب و نگشت آسمان خراب
- ۳) خویش‌تن دیدن و از خود گفتن
- ۴) همیشه بار جفا بردن و نیاسودن

خاک در چشم مروّت می‌زنی
سَر برآورد از فـراز پُـشـتـه‌ای
هست اینجا گـرگ و او را پاسـبان
هر جهود و گـبر از او آگـه بُدی

که از بهر مردم به طاعت درست
که پنداری این شعله بر من گل است
قلم بر سر حرف دعوی کشید
به از فاسق پارسا پیرهن

زان مشک‌های آهوی تاتارم آرزوست
فتنه نشان جادوی بیمارم آرزوست
بد مستی‌ای ز نرگس خمارم آرزوست
از گلشن وصال تو یک خارم آرزوست

به قول مفتی عشقش درست نیست نماز»

- ۲) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه، ابدال
- ۴) حذف همزه، کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند

اگر چنانکه مجال شنا بود غم نیست»

- ۲) مفاعِلن فعلاّتن مفاعِلن فَعْلَن
- ۴) مفاعِلن فعلاّتن مفاعِلن فعْلَن

۲) فعلاّتن فعْلَن - فعلاّتن فاعلاّتن فاعلاّتن فعْلَن
۴) فعلاّتن فعلاّتن فعْلَن - فاعلاّتن فعلاّتن فعْلَن

که آیی پی دلجویی بر خاک شهیدانت
بگذار تا بچینم برگ‌گی ز بوستانت
شیر که پای بند شد تن بدهد به روبهی
بی‌خویش‌تنم کردی بوی گل و ریحان‌ها

۳) الف - ب ۴) الف - د

با این دو فرقه راه نیمایند
بس عمر شد تمام و نشد روز و شب تمام
صفت مردم کوتاه‌نظر است
همیشه رنج طلب کردن و نرنجیدن

۱۵۹- بحرهای «مقارب، رمل، رجز و هزج» به ترتیب، مربوط به کدام ابیات است؟

- الف) نردبان این جهان ما و منی است
 ب) مرانه سر نه سامان آفریدند
 ج) باز آی و بر چشم نشین ای دلستان نازنین
 د) جهان را بلندی و پستی تویی
 (۱) ج، ب، د، الف (۲) ج، ب، الف، د

۱۶۰- کدام بیت، در بحر «رمل مثنی محذوف» است؟

- (۱) صوفی بیا که آینه صافی است جام را
 (۲) آن که جز کعبه مقامش نبود یاد لب
 (۳) ای که پرسی سرگذشتم پایم اندر گل فروشد
 (۴) مرحبا ای پیک مشتاقان بده پیغام دوست

۱۶۱- معنی چند واژه در مقابل آن غلط آمده است؟

- (عناقا: شاهین) (زنخدان: چاه عمیق) (واله: شیدا) (سُفت: کتف) (معلًا: برافراشته) (راغ: دامن کوه) (تفقّد: دلجویی)
 (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۱۶۲- کدام بیت، «فاقد» مفهوم بیت زیر است؟

- «پیش کمان ابرویش لابه همی کنم ولی
 (۱) گوش اگر گوش تو و ناله اگر ناله ماست
 (۲) دی گله‌ای ز طره‌اش کردم و از سر فسوس
 (۳) هر گل نو ز گلرخی یاد همی کند ولی
 (۴) قصّه حسنت شبی می‌گفت از هر در کمال

۱۶۳- مفهوم بیت زیر با کدام بیت، تناسب دارد؟

- «آن گرد شتابنده که در دامن صحراست
 (۱) دل ای سلیم در این کاروان سرای میند
 (۲) ای که خواب آوده واپس مانده‌ای از کاروان
 (۳) باز پس مانند ز همراهیت گر آصف بود
 (۴) ای خفته همه عمر شده خیره و مدهوش

۱۶۴- ابیات زیر با کدام بیت، قرابت مفهومی دارد؟

- «نهنگی بجه خود را چه خوش گفت
 به موج آویز و از ساحل پرهیز
 (۱) گر موج‌خیز حادثه سر بر فلک زند
 (۲) موجیم که آسودگی ما عدم ماست
 (۳) صائب از فرد روان باش که چون موج سراب
 (۴) تو سعی کن که به روشندان رسی صائب

۱۶۵- همه ابیات دارای مضامین مشترک‌اند؛ به جز:

- (۱) در طبع جهان اگر وفایی بودی
 (۲) آنچه دیدی بر قرار خود نماند
 (۳) گذر جوی و چندین جهان را مجوی
 (۴) خاکساران جهان را به حقارت منگر

- عاقبت این نردبان بشکستنی است
 پریشانم پریشان آفریدند
 که آشوب و فریاد از زمین بر آسمانم می‌رود
 ندانم چه‌ای هر چه هستی تویی
 (۳) د، الف، ج، ب (۴) د، ب، ج، الف

تا بنگری صفای می لعل فام را
 بر در میکده دیدم که مقیم افتاده است
 زانکه در راه غمم جز اشک همراهی نباشد
 تا کنم جان از سر رغبت فدای نام دوست

گوش کشیده است از آن گوش به من نمی‌کند
 آن چه البته به جایی نرسد فریاد است
 گفت که این سیاه کج گوش به من نمی‌کند
 گوش سخن شنو کجا دیده اعتبار کو
 مه فرود آمد به بام و گوش بر روزن نهاد

گوید چه نشینی که سواران همه رفتند
 که خانه ساختن آیین کاروانی نیست
 جهد کن تا بازیابی هم‌هان خویش را
 کاروانی کی رسد هرگز به گرد لشگری
 وز عمر جهان بهره خود کرده فراموش

به دین ما حرام آمد کرانه
 همه دریاست ما را آشیانه
 عارف به آب تر نکند رخت و پخت خویش
 ما زنده از آنیم که آرام نگیریم
 رو به دریای عدم می‌برد این قالبها
 که سیل واصل دریا چو شد زلال شود

نوبت به تو خود نیامدی از دگران
 وین چه بینی هم نماند برقرار
 گلش زهر دارد به خیره می‌وی
 تو چه دانی که در این گرد سواری باشد